

resatninger, som de ansee for at være urigtige. At Grændsen er vanskelig at drage, har man jo seet deraf, at der er indkommet flere Spørgsmaal til Cultusministeriet om, hvor denne Grændse er, og at Cultusministeren igien har sendt Bud omkring til alle Landets Geistlige for at spørge dem, hvor Grændsen er. Da saaledes Ingen hidtil har drifset sig til at sige, hvor den er, men den ene Vedkommende har spurgt den Anden derom, saa viser dette jo, at det ikke er aldeles ugrundet, naar Forældrene frygte for, at vedkommende Skolelærer ikke vil kunne finde den; men denne Ulempe vil blive afhjulpen, dersom § 1 i det foreliggende Forslag vedtages, thi da ville saadanne Forældre kunne lade deres Børn møde ved Skoleexamen og der aflægge Prøve, og de blive saaledes fritagne for at sende Børnene i Skole. Hvad de følgende Paragrapher angaaer, da er det jo bekendt, at Ingen nu kan blive fuldstændig udfreven af Skolen, uden at han bliver confirmeret, men vi have jo Religionsfrihed her i Landet, og det er altsaa Forældrene tilladt at troe, at det ikke er gavnligt for deres Børn at lade dem deeltage i Confirmationen, og dog kunne saadanne Børn ikke blive fuldstændig udfrevne af Skolen uden at deeltage deri; denne Ulempe vil ogsaa blive afhjulpen ved Lovforslaget. Disse Betragtninger, som hidtil ikke ere gjorte gjældende her i Salen, har jeg ikke kunnet tilbageholde, da jeg ønsker, at Grundlovens Bestemmelser om Religionsfrihed fuldstændigen maae komme til at træde i Live.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg vil blot tillade mig at henlede den sidste ærede Taler's Opmærksomhed paa, at forsaavidt han har meent, at ifølge Bestemmelsen i Loven af 13de April 1851 skulle de Forældre, som ikke ønske deres Børn opdragne i den evangelisk lutheriske Religion, dog finde sig i, at Børnene nyde Underviisning i Skolerne i de almindelige religiøse Begreber, og at dette maa være betænkeligt for dem, da de ikke kunne være sikre paa, at Lærerne i saa Henseende ville vide at finde den rette Grændse, saa troer jeg, at dette berøer paa en Misforstaaelse af den omhandlede Bestemmelse, thi efter denne

have Forældrene Ret til at forlange, at Børnene aldeles ikke blive underviste i Religion i Skolerne, og den Frygt hos Forældrene, som den ærede Taler omtalte, kan altsaa ikke være tilstede, thi der forlanges blot, at naar Børnene iøvrigt ere modne til at gaae ud af Skolen, skulle de underkaste sig en Prøve, om de ere i Besiddelse af de fornødne moralske og religiøse Begreber. Jeg vil meget gjerne indrømme, at det kan være vanskeligt at anstille denne Prøve, og at dette ogsaa fra flere Sider er anerkjendt, har jeg som Medlem af Kirkecommissionen havt Leilighed til at erfare, men jeg troer dog alligevel ikke, at denne Vanskelighed kan siges at være uovervindelig.

Hugaard: Dersom jeg ikke har hørt feil eller misforstaaet den ærede Forslagsstiller, saa har han i sit sidste Foredrag rettet en saa haard, saa hensynsløs, ja jeg kan gjerne sige saa uretfærdig Anklage mod den danske Folkeskole, at den ikke bør gaae upaataalt hen. Det forekommer mig, at han har sagt, at Skolerne vare Fordærvelsesanstalter. Jeg troer nu, at Alle ville være enige med mig i, at om ogsaa vore Skoler ikke have udrettet saa meget, som man med Billighed kunde ønske, saa er man dog ingenlunde berettiget til at kalde dem Fordærvelsesanstalter. Hvorledes vil den ærede Forslagsstiller kunne bevise sin Paastand? Have Lærerne opdraget Børnene til at blive Forbrydere? Jeg troer det ikke. Jeg troer, at alle Lærerne meer eller mindre efter Gode have bidraget til at fremme Dplysningen; og selv om der ogsaa har været enkelte Skolelærere, der ikke have staaet som Mønstre, ja maaskee endogaa ere blevne straffede for en eller anden mindre Forbrydelse, saa kan dette dog i Sandhed ikke berettige den ærede Forslagsstiller til at karakterisere alle vore Folkeskoler som Fordærvelsesanstalter.

Hass: Jeg troer den ærede Taler har misforstaaet mig. Det var med Hensyn til Børn, der gaae i Skole længere end til deres 14de Aar, at jeg omtalte, at de kunde blive fordærvede i Skolen, og dertil kunne mange Omstændigheder bidrage, uden at det er Skolelærernes Skyld; det er Noget, som Enhver